

Nora van Oostrom-Streep

Hora est

Hora ruit, tempus fluit' leerde ik in Gymnasium 2, waarbij het natuurlijk de sport was dit gewoon fonetisch uit te spreken. De strekking van de zin – namelijk dat de tijd vliegt – ging geheel aan ons voorbij, zoals het op die leeftijd ook behoort te gaan. Inmiddels alweer geruime tijd later ('to put it mildly') ligt dat anders en ben ik me ook zeer bewust van het feit dat deze column alweer de laatste van 2015 is. Een jaar dat voor mij, en waarschijnlijk ook voor u, voorbij is gevlogen en waarbij het aanlokkelijk is terug te kijken op hoogte- en dieptepunten van het jaar.

DIENTVERLENING

Een markant moment was natuurlijk de 'HEMA-uitspraak' die de tuchtrechtelijke weg vrijmaakte voor een geheel andere wijze van dienstverlening dan welke tot nog toe gebruikelijk was en die de gemoederen in de beroepsgroep bleef bezighouden. Ook het congres van oktober was bijzonder in die zin dat Richard Susskind een toekomst schetste waarin de 'HEMA' slechts een startpunt was, namelijk het upgraden van bestaande dienstverlening, terwijl de werkelijke bestemming een geheel nieuwe vorm van dienstverlening zou moeten zijn. Of hij inderdaad gelijk heeft, zal de toekomst uitwijzen, maar als in het verleden behaalde resultaten enige garantie voor de toekomst geven, moeten we ons schrap zetten.

DOODZONDE

Wat mij dit jaar nog meer trof, was de recente Zembla-uitzending over notarissen die fout zouden hebben gehandeld bij de beoordeling van wils(on)bekwaamheid. Na een telefoongesprek van een halfuur met de redacteur, meerdere uitgebreide mails en drie kwartier opname bleek er niets van terug te zien in de zeer gekleurde uitzending. Wel bleek er ruimte voor ongegeneerd oordelen over de dossiers, terwijl de betreffende notarissen vanwege hun

Het gemak waarmee het Openbaar Ministerie het notariaat over de hekel haalde was voor mij een dieptepunt

geheimhouding natuurlijk niets terug konden zeggen. Daarnaast werden zaken in de uitzending bewust anders voorgesteld en vond ware *trial by media* plaats. Een doodzonde in mijn ogen: voor oordelen hebben we de rechter. En een triest voorbeeld van hoe de media soms ook werken. Wat is dan wijsheid? Niet meer meewerken met het risico dat word vermeld 'dat de KNB weigerde mee te werken' of meewerken met het risico dat naar believen wordt geknipt en geplakt of uiteindelijk helemaal niets gebruikt?

BOEVEN VANGEN

Ook was het gemak waarmee het Openbaar Ministerie (OM) het notariaat over de hekel haalde voor mij een dieptepunt. Bij meerdere gelegenheden werd het notariaat weggezet als blok aan het been in de fraudebestrijding en werd gesuggereerd dat door de notariële geheimhouding het OM niet verder zou kunnen met het aanpakken van zware misdaad. Het verder inperken van het verschoningsrecht zou de oplossing moeten bieden. Nog afgezien van het feit dat het OM er maar niet in slaagde concrete gevallen te noemen (maar wel kwistig strooide met termen als 'de notaris als facilitator'), heeft het OM al meer dan genoeg instrumenten om boeven te vangen en kan de KNB meerdere zaken aanwijzen waarin juist door het gebrek aan samenwerking en daadkracht van het OM 'foute' notarissen te lang bleven zitten.

BIZARRE TEGENSTELLING

Een jaar dus van veel verandering enerzijds en stringenter regelgeving en toezicht anderzijds. Een bizarre tegenstelling, want het kan niet zo zijn dat enerzijds de notaris moet innoveren en vooraan moet lopen met technologische mogelijkheden, zich financieel staande moet houden, *trusted advisor* moet zijn en bovendien (onbezoldigd) poortwachter en fraudebestrijder, en anderzijds zich steeds meer in het verdachtenbankje geplaatst ziet zonder dat hier een concrete verdenking voor is, torenhoge toezichtskosten over zich heen krijgt en bedreigd wordt in zijn geheimhouding. In lijn met mijn aanhef dringt een vergelijking met de klassieke oudheid zich op. Namelijk met *De bello Gallico* van Caesar. Het verslag van de Romeinse veldtocht naar Gallië dat begint met de beroemde zinsnede: '*Gallia est omnis divisa in partes tres*'. Gallië is verdeeld in drie delen. In ons geval de markt, het Bureau Financieel Toezicht en het OM. Wat belooft die Gallische metafoor ons voor 2016? Vast veel goeds, want ergens, in een klein dorpje... ■